

اقتصاد خرد

با بیش از ۶۰۰ تست و مسئله کاربردی

مؤلف: دکتر

دکتر اقتصاد، دانشیار و عضو هیأت علمی

۷۳۳۱۹۷۷۷

برای رشته‌های اقتصاد، مدیریت و حسابداری

تألیف: فاضل قربانی

زمستان ۹۰

سرشناسه: قربانی، فاضل
عنوان و پدیدآور: اقتصاد خرد / فاضل قربانی
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری: ۴۳۰ ص: نمودار
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۹۷۸-۶-۶

یادداشت: فیبا.
یادداشت: کتابنامه
موضوع: ۱. اقتصاد خرد
شناسه افزوده:
شناسه افزوده: عنوان.
رده‌بندی کنگره:
رده‌بندی دیویی:

۴ ق ۲ / ۱۸۰ HB
۵ / ۳۸۸

نشر لامک

قم / خیابان ارم / پاساژ قدس / پلاک ۶۵

تلفن: ۷۷۴۴۶۹۷

شناسنامه کتاب: ۷۷۴۴۶۹۷ - نام کتاب: اقتصاد خرد (با بیش از ۳۰۰ تست و مسئله کاربردی)

نویسنده: فاضل قربانی ghorbanifazel@yahoo.com

ناشر: لامک

حروفچینی: شریفه سلیمی، سنندج، قیان کامپیوتر ۲۲۶۷۴۸۰

صفحه‌آرایی: آری عبدی ary_abdi@yahoo.com

ویراستار: نوشین مهرداد

طراح جلد: پرتوک رایانه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۱

چاپخانه: نینوا - قم ۷۲۳۲۵۰۱

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۹۷۸-۶-۶

مراکز بخش

قم - خیابان ارم - پاساژ قدس - کتابخانه دانشگاهی پلاک ۶۵ - تلفن ۷۷۴۴۶۹۷ - نمابر - ۷۸۳۷۷۴۷۳

سنندج - خیابان فردوسی - پاساژ صدف - شهر کتاب فردوسی - تلفن ۰۸۷۱ ۲۲۶۴۰۰۹

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَ

كَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا

و کسانی که هنگام انفاق و هزینه کردن نه اسراف
می کنند و نه سخت می گیرند، میان این دو به
اقتصاد عمل می کنند.

پیشگفتار

از مهم‌ترین دلایل به رشته تحریر درآمدن کتاب حاضر، نیاز مبرم دانشجویان بود که در طول تجربه تدریس خویش احساس می‌کردم. و آن نتیجه واقعیت‌های موجود یعنی عدم هماهنگی نظام آموزشی در آموزش و پرورش و آموزش عالی می‌باشد. در مواردی مانند تدریس دروس اقتصادی در دانشگاه، فارغ‌التحصیلان رشته‌های علوم انسانی، علوم تجربی و علوم ریاضی در مقطع متوسطه نظری آموزش و پرورش فاقد پایه علمی در دروس اقتصاد هستند. به طور مثال دانشجویان فارغ‌التحصیل رشته علوم انسانی در مقطع متوسطه در درس ریاضی ضعف پایه‌ای دارند در نتیجه توانایی و تفهیم کامل حل مسائل اقتصادی را ندارند. سایر دانشجویان فارغ‌التحصیل رشته‌های علوم تجربی و ریاضی به دلیل نداشتن درس اقتصاد در رشته مورد نظر اطلاعات کلی نیز از علم اقتصاد ندارند.

لذا تدریس درسی، مانند اقتصاد خرد برای دانشجویان رشته‌های اقتصاد، مدیریت، حسابداری و علوم بانکی علاوه بر جدید بودن مطالب با ضعف در ارائه درس همراه است. در این کتاب با تکیه بر سرفصل‌های جالب مطالب و مسائل درسی در اقتصاد خرد سعی بر آن شده است که مطالب به زبان ساده و مفید و با بهره‌گیری از روش‌های توصیفی، جبری و هندسی مطالب پیچیده و ظریف درس اقتصاد خرد پاسخ‌گویی نیازهای اساسی دانشجویان رشته‌های نامبرده باشد. از خصوصیات جالب توجه این کتاب اینست که برای تفهیم بهتر هر مطلب مسئله‌ای برای آن طرح شده است. همچنین جهت مرتفع کردن ضعف بعضی از دانشجویان در حل مسائل اقتصادی با بهره‌گیری از ریاضی به نکاتی چند کاربردی و مهم اشاره شده است.

کتاب حاضر یک کتاب درسی اقتصاد خرد می‌باشد که در ۱۰ فصل تهیه و تدوین گردیده است.

فصل اول این کتاب مقدمه‌ای بر علم اقتصاد می‌باشد. فصل دوم مباحث تقاضا، عرضه و عوامل مؤثر بر آن‌ها به انضمام تعادل بازار و غیره مورد بررسی قرار گرفته است. فصل سوم کشش تقاضا و عرضه و رابطه کشش قیمتی تقاضا با درآمد کل و درآمد نهائی است. در فصل چهارم و پنجم رفتار مصرف‌کننده را براساس نظریه مطلوبیت و منحنی‌های بی‌تفاوتی و استخراج منحنی تقاضا بررسی شده است. فصل ششم و هفتم نیز به ترتیب تئوری تولید و هزینه تولید را در کوتاه‌مدت و بلندمدت بررسی نموده است. فصل هشتم ساختار بازار و تعیین قیمت می‌باشد که در این فصل بازار رقابت کامل، بازار انحصار کامل، بازار رقابت انحصاری و بازار انحصار چند جانبه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. و هم‌چنین فصل نهم و فصل دهم به ترتیب بازار عوامل تولید و تعادل عمومی در بخش تولید و مصرف و رفاه اقتصادی مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند.

در قسمت ضمیمه کتاب توجه دانشجویان عزیز را به چهار مطلب اساسی و مهم برای حل مشکلات آنان در نظر گرفته شده است که به ترتیب شامل حل مسائل، سوالات چهار گزینه‌ای، ریاضیات برای اقتصاد و واژگان زبان می‌باشد که به ترتیب تعداد قابل ملاحظه‌ای مسائل مهم و سوالات چهار گزینه‌ای همراه با حل آن‌ها و ریاضیات برای اقتصاد که شامل معرفی تابع، انواع تابع، قواعد مشتق‌گیری، نقاط اکسترمم و انتگرال‌گیری مورد بررسی قرار گرفته و واژه‌نامه فارسی به انگلیسی نیز زمینه‌ی یادگیری بهتر برای دانشجویان فراهم کرده است.

در اینجا لازم است از کلیه عزیزانی که به عنوان مختلف در تهیه و تدوین کتاب یاری‌رسان بنده بوده‌اند، تشکر و قدردانی نمایم. علی‌الخصوص از خانم لیلای قربانی که ضمیمه مطالعه کتاب و ارائه پیشنهادات اصلاحی و همچنین از آقای مسئول محترم انتشارات و سایر همکارانش که نهایت تلاش خود را در جهت چاپ این کتاب به کار گرفته‌اند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

امید است که کتاب حاضر بتواند مورد استفاده دانشجویان عزیز و سایر خوانندگان علاقه‌مند و صاحب‌نظران علم اقتصاد قرار گرفته و انتظار می‌رود که با مطالعه‌ی آن از رهنمودهای خود و ارائه پیشنهادات اصلاحی خویش ما را یاری رسانند تا در چاپ‌های بعدی بی‌بهره نماند.

فاضل قربانی زمستان ۱۳۸۵

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه‌ای بر علم اقتصاد/۱۵

۱۷	مقدمه
۱۹	۱-۱: سابقه‌ی علم اقتصاد
۲۳	۲-۱: تعریف علم اقتصاد
۲۴	۳-۱: رابطه علم اقتصاد با سایر علوم
۲۴	۴-۱: مسائل اساسی در نظام‌های اقتصادی
۲۷	۵-۱: اقتصاد اثباتی و اقتصاد دستوری
۲۷	۶-۱: اقتصاد خرد و اقتصاد کلان
۲۸	۷-۱: منحنی امکانات تولید (PPC)
۳۲	تمرینات فصل اول

فصل دوم: تقاضا، عرضه و تعادل بازار/۳۳

۳۵	مقدمه
۳۵	۱-۲: نظریه تقاضا
۴۵	۲-۲: نظریه عرضه
۵۱	۳-۲: تعادل بازار
۵۲	۴-۲: تعادل پایدار و ناپایدار
۵۶	۵-۲: انتقال منحنی‌های عرضه و تقاضا و نقطه‌ی تعادل
۶۰	۶-۲: قیمت‌های سقف و کف
۶۵	۷-۲: مازاد تقاضاکننده و مازاد مصرف‌کننده
۷۰	تمرینات و مسائل فصل دوم

فصل سوم: کشش تقاضا و عرضه/۷۳

۷۵	مقدمه
۷۵	۱-۳: کشش قیمتی تقاضا
۸۳	۲-۳: کشش درآمدی تقاضا
۸۵	۳-۳: کشش ارتباطی (مقاطع) تقاضا
۸۷	۴-۳: رابطه کشش قیمتی تقاضا با درآمد کل و درآمد نهایی

- ۵-۳: کشش قیمتی عرضه ۹۲
- تمرینات و مسائل فصل سوم ۹۷

فصل چهارم: تئوری تقاضای مصرف کننده با استفاده از روش مطلوبیت/۹۹

- مقدمه ۱۰۱
- ۱-۴: نظریه مطلوبیت ۱۰۲
- ۲-۴: مطلوبیت ترتیبی در مقابل مطلوبیت عددی ۱۰۲
- ۳-۴: مطلوبیت کل و مطلوبیت نهایی ۱۰۳
- ۴-۴: استخراج منحنی تقاضای فرد از نظریه مطلوبیت ۱۰۵
- ۵-۴: تعادل مصرف کننده ۱۰۶
- تمرینات و مسائل فصل چهارم ۱۰۹

فصل پنجم: تئوری تقاضای مصرف کننده روش منحنی‌های بی تفاوتی/۱۱۱

- مقدمه ۱۱۳
- ۱-۵: اصول متعارف حاکم بر منحنی‌های بی تفاوتی ۱۱۴
- ۲-۵: منحنی بی تفاوتی ۱۱۴
- ۳-۵: ویژگی‌های منحنی‌های بی تفاوتی ۱۱۵
- ۴-۵: نرخ نهائی جانشینی ۱۱۷
- ۵-۵: انواع حالت‌های خاص منحنی بی تفاوتی ۱۱۹
- ۶-۵: خط بودجه ۱۲۱
- ۷-۵: تغییرات خط بودجه ۱۲۳
- ۸-۵: تعادل مصرف کننده ۱۲۴
- ۹-۵: منحنی درآمد-مصرف و منحنی انگل ۱۲۹
- ۱۰-۵: منحنی قیمت-مصرف و منحنی تقاضا ۱۳۳
- ۱۱-۵: تفکیک اثر کل تغییر در قیمت کالا به اثرات درآمدی و جانشینی ۱۳۵
- ۱۲-۵: انواع توابع تقاضا ۱۳۹
- تمرینات و مسائل فصل پنجم ۱۴۶

فصل ششم: نظریه تولید/۱۴۷

- مقدمه ۱۴۹
- ۱-۶: عوامل تولید و تابع تولید ۱۵۰
- ۲-۶: تابع تولید با یک عامل تولیدی متغیر ۱۵۱

۱۵۲	۳-۶: تابع تولید با دو عامل تولیدی متغیر
۱۶۵	۴-۶: تعادل تولیدکننده
۱۶۸	۵-۶: ناحیه اقتصادی تولید
۱۶۹	۶-۶: اثر جانشینی و اثر تولیدی ناشی از تغییر در قیمت عوامل تولیدی
۱۷۱	تمرینات و مسائل فصل ششم
	فصل هفتم: هزینه‌های تولید/۱۷۳
۱۷۵	مقدمه
۱۷۶	۱-۷: هزینه‌های تولیدی در کوتاه‌مدت
۱۸۲	۲-۷: روابط بین توابع تولید و توابع هزینه
۱۸۵	۳-۷: هزینه‌های تولید در بلندمدت
۱۹۰	تمرینات و مسائل فصل هفتم
	فصل هشتم: ساختار بازار و تعیین قیمت/۱۹۱
۱۹۳	مقدمه
۱۹۴	۱-۸: شرایط بازار رقابت کامل
۱۹۵	۲-۸: منحنی تقاضای بنگاه در بازار رقابت کامل
۱۹۶	۳-۸: حداکثر سود بنگاه در کوتاه‌مدت
۱۹۹	۴-۸: سود یا زیان کوتاه مدت در بازار رقابت کامل
۲۰۱	۵-۸: منحنی عرضه کوتاه مدت بنگاه
۲۰۳	۶-۸: بررسی اثر مالیات در بازار رقابت کامل در کوتاه مدت
۲۰۳	۷-۸: شرایط تعادل بنگاه در بلندمدت
۲۰۴	۸-۸: منحنی عرضه بازار در بلندمدت
۲۰۸	۹-۸: بازار انحصار کامل
۲۰۹	۱۰-۸: منحنی تقاضا در بازار انحصار کامل
۲۱۱	۱۱-۸: تعادل کوتاه‌مدت یک بنگاه در بازار انحصار کامل
۲۱۴	۱۲-۸: تعادل بلندمدت بنگاه در بازار انحصار کامل
۲۱۵	۱۳-۸: کنترل انحصارگر
۲۱۷	۱۴-۸: تبعیض قیمت
۲۱۹	۱۵-۸: بازار رقابت انحصاری
۲۲۴	۱۶-۸: بازار انحصار چندجانبه
۲۳۳	۱۷-۸: بازار انحصار دوطرفه

۲۳۴ تمرینات و مسائل فصل هشتم

فصل نهم: بازار عوامل تولید/۲۳۵

۲۳۷ مقدمه

۲۳۸ ۹-۱: تقاضای کار در بازار رقابت کامل

۲۴۱ ۹-۲: عرضه‌ی نیروی کار در بازار رقابت کامل

۲۴۵ ۹-۳: تعادل بازار کار در بازار رقابت کامل

۲۴۶ ۹-۴: انتقال منحنی‌های عرضه و تقاضای بازار کار

۲۴۷ ۹-۵: تعیین رانت اقتصادی در بازار کار

۲۴۹ ۹-۶: بازار کار در حالت انحصار کامل در فروش

۲۵۰ ۹-۷: بازار کار در حالت انحصار کامل در خرید

۲۵۲ ۹-۸: سرمایه‌ی حقیقی و مالی

۲۵۲ ۹-۹: نرخ بهره‌ی تعادلی

۲۵۳ ۹-۱۰: اجاره سرمایه

۲۵۵ ۹-۱۱: ارزش حال

۲۵۶ ۹-۱۲: خالص ارزش فعلی معیاری برای تصمیمات سرمایه‌گذاری

۲۵۷ ۹-۱۳: نرخ بازده داخلی و انتخاب پروژه سرمایه‌گذاری

۲۵۷ ۹-۱۴: تعیین قیمت بازاری (جاری) ورقه‌ی قرضه

۲۵۹ تمرینات و مسائل فصل نهم

فصل دهم: تعادل عمومی و رفاه اقتصادی/۲۶۱

۲۶۳ مقدمه

۲۶۴ ۱۰-۱: تعادل عمومی در بخش تولید

۲۶۵ ۱۰-۲: منحنی امکانات تولید

۲۶۷ ۱۰-۳: تعادل عمومی در بخش مصرف

۲۶۸ ۱۰-۴: منحنی امکانات مطلوبیت

۲۶۹ ۱۰-۵: تعادل هم‌زمان تولید و مصرف

۲۷۰ ۱۰-۶: اقتصاد رفاه

۲۷۱ ۱۰-۷: تابع رفاه اجتماعی

۲۷۲ ۱۰-۸: مرز امکانات مطلوبیت جامعه

۲۷۳ ۱۰-۹: حداکثر کردن رفاه اجتماعی

۲۷۳ ۱۰-۱۰: شکست بازار

تمرینات فصل دهم ۲۷۵

ضمیمه ۲۷۷/

۱- حل مسائل اقتصاد خرد ۲۷۷

۲- سؤالات چهارگزینه‌ای ۳۳۹

۳- ریاضیات برای اقتصاد ۴۰۲

۴- واژه‌نامه فارسی به انگلیسی ۴۱۳

۵- منابع ۴۲۵

www.ketab.ir